

SZANYI BORBÁLA
Csendes napok I. III., 2013, 2014 (részlet)

A műtárgyak hagyományos, kézműves módszerrel készült bádogedények, amikhez gyakorlatilag elsajátította a bádogosmesterség fogásait. Ebben is, mint magában a csipkében is, megjelenik az archaikus, a hagyomány, nyilván kortársivá emelve. Az edények kényes egyensúlyi helyzetben állnak, felületük belül festéssel fehérre hamvasítva, bennük vízszintben beillesztett, fényes bádoglemez, „vítükör”: a legalkalmasabb médium az önszemlélésre. A hamvas bádog pedig reflexió az égre. A víztükör egyben a szakrális megmerítkezésre is utal, hiszen az önvizsgálat egyúttal megtisztulás is. De szimbolizálják az eltérő nagyságú felületeik és mélységeik a változékony emberi léthelyzeteket, mentális állapotokat – elhelyezkedésünket az átvitlen értett emberi térben. Tiszták, likvidek és sérülékenyek.

A dézsák falában a csipkék az idő nyomatai, nem mellesleg árnyképek a padlón, mint az emlékeink: fragmentáltan, inkább mintaképp megjelenve és erősen befolyásoltan a környezettől. A csipkénél a tér, a megvilágítás, a nézőpont ami „átírja” őket – az emlékeknél a lelkiállapot, a kor, a nem és még annyi más. Egy biztos, ezek az énkép alakulásában szerepet játszó nyomok.

A csipkés ellenére a dézsák egyszerűek, szinte falusi miliőt idéznek, egy már nem is létező (napjainkban talán csak Erdélyben valamelyest fellelhető) életérzést. Ez az egyszerűség, jellegéből fakadóan, letisztultságot is jelez. A múlt eme megéledt relikviái emiatt tehetnek szert új jelentőségükre, ezzel a minden fölösleges formai túlkapást mellőző, funkcionalitás által meghatározott dizájnnal. De összességében is puritán, érzékeny fogalmazásmód jellemzi a kollekción és különösen szimpatikus, ahogyan a nőiség megjelenik ezekben (mű)tárgyakban (egy, talán egyszerűbb világ attribútumaiban), hogy bár a felhasznált formák és háztartási eszközök a hagyományos női szerepeket idézik, mégis olyan természetességgel, ami teljesen független marad bármiféle nő-, illetve genderművészeti irányzat „egyénösvényétől”. Abszolút egyénien, őrizve és áttemelve a múltat a jelenbe.

SZANYI BORBÁLA
Csendes napok I. III., 2013, 2014 (részlet)

Perczel Júlia

PAKK_ART – Műkereskedelem másképp?

PAKK_ART aktuális kiállítása
Nemes Anna: *Animal Love**

Defo Labor, Budapest
2015. június 18 – szeptember 19.

Az inspiráló probléma adott. Hiányzik a fiatal hazai műgyűjtő réteg. A kétezres évek második felében induló fiatal gyűjtőgeneráció a válsággal eltűnt és máig nem tért vissza, holott a harmincas éveiben járó sikeresen vállalkozó, különféle szolgáltatásokra és szimbolikus tőkével gazdagon rendelkező javakra komoly összegeket áldozó réteg egyre inkább úgy tűnik, újra erőre kapott. Noha a jelenség okait ismerni vélük, a galéristák nagy részének mégsem sikerül megszólítani ezt az újabb generációt. Akár rendszeresen, akár eseti értelemben, alig vásárolnak ma kortárs művészetet itthon még az egyébként intenzív kultúrafogyasztók sem.

Ki állhatna tehát elő megszólításukhoz újszerű ötletekkel, ha nem épp ennek a generációnak kulturális vállalkozást indító tagjai? A PAKK_ART egy ilyen ötletre felépített ambiciózus kísérlet, a szeptember 19-ig megtekinthető *Animal Love* című kiállítás pedig az ötlethez híven kontextualizálja NEMES ANNA legújabb munkáit. Kérdés, milyen áron.

A MÁRTONFFY MELINDA és MÁRTONFFY ZOLTÁN által 2014-ben életre hívott és jelenleg a Defo Laborban működő kulturális vállalkozás egyfajta fúziós modellen alapul; a PAKK_ART a nonprofit galériák és a kereskedelmi galériák funkcióit és lehetőségeit igyekszik szintézisbe hozni. Célja egy olyan platform létrehozása, amely a művészettel való kötetlen és közvetlen találkozást teszi lehetővé azon kultúrafogyasztók számára, akik eddig valami oknál fogva nem tartoztak a kortárs művészet befogadói közé, noha egyéb kulturális szokásaik és anyagi helyzetük lehetővé tenné ezt számukra. Cél továbbá a mindenkori pályakezdő művészgeneráció piaci bemutatása és megélhetésének elősegítése.

E célok megvalósítása érdekében egyfajta átmenetet teremtve egy ruhabolt fesztelensége és egy műterem látogatás bennfentes hangulata között, a potenciális vásárlók a művészek összeállított pakkjaiból válogathatnak a galériatérben olyan élmény megélését segítve elő, amely átvezethet a műgyűjtés exkluzív világából a mindennapi kultúrafogyasztásba, kulcsfontosságú hidat képezve a műgyűjtés és egyéb kulturális szokásaik megszokott terepe között.

Tartalmi értelemben a pakk_art a kereskedelmi galériáknál megszokott módon mintegy 15 fős kvázi állandó (bár félévente újuló szerződéssel formalizált) művészkörrel dolgozik. Az azonban már kevésbé megszokott a forprofit szektorban, hogy a képviselt művészek mind pályájuk elején álló alkotók. A fiatal alkotók és új tendenciák bemutatása részben éppen a piaci viszonyoktól való függetlenségük miatt jellemzően ugyanis a nonprofit galériák feladata, hiszen gazdasági szempontból nézve a fiatal alkotók mögött nincs még olyan volumenű történet, amely biztosíthatná a gyűjtőket az adott művész konszenzuálisan elfogadott kvalitásáról, illetve egyáltalán arról, hogy tíz év múlva is a pályán lesz még az alkotó, akibe investálnak. Ezért is van a kereskedelmi galériáknál jelentősége a művészkör életkorbeli diverzitásának; a befutottabb alkotók valamelyest már létükkel is biztosítékot szolgáltatnak a fiatalabbak számára. Ennek alapja persze, hogy a galérista feszesen felépített művészkörrel dolgozik, amelynek irányába egyfajta szakmai

Kurátor: URAI DOROTTYA

PAKK_ART enteriőr

alapú bizalmi viszony alakul ki galérista és gyűjtő között. Amennyiben azonban kizárólag pályakezdő művészekkel építkezik egy galéria, s elsődleges célja mégis az eladás, racionális következményként ennek – részben éppen a kockázatból fakadóan –, az árai a más kereskedelmi galériáknál megszokottaknál jóval alacsonyabbak lesznek. Úgyes marketingesre vall, hogy sikerült ezt nem szükségszerűségként, hanem a „Kortárs művészet mindenkinek” szlogen jegyében privilégiumként, megközelíthető és elérhető művészetként kontextualizálni.

A PAKK_ART-ot a hazai kereskedelmi szektorból, úgy gondolom, leginkább ahhoz a formációhoz lehet hasonlítani, amilyen a Várfok Galéria számára a Várfok Project Room, illetve az acb Galéria esetében az acb Attachment. Itt érhető

leginkább tetten ez a fajta kísérleti hozzáállás a forprofit szektorban; lényege kisebb tétben kipróbálni egy-egy fiatal művészt, mielőtt felvennék a galéria művészskörébe. Különbség azonban, hogy míg az előbbi két galéria esetében létezik egy kidolgozott diskurzus és kontextus, amelyhez képest kínálnak kiállítást egy-egy fiatal művésznek, a PAKK_ART esetében nem érződik a művész kör felépülésének egzakt kidolgozottsága. Jelenleg leginkább formai, illetve méretbeli kritériumok hozzák közös nevezőre a művészgárdát; mintha tesztelnék, hogy mely művészek eladhatók és melyek kevésbé és majd ezután, a jövőben következhetne egyfajta piaci alapú profiltisztítás. A kockázat azonban az, hogy amennyiben maximálisan a kereslet határozza meg művészskört, nehéz lesz megszerezni a galérista egyik legfontosabb aduját, a fent említett megbízható szakmai hozzáértésén alapuló bizalmat az ügyfelek részéről.

De talán e vállalkozásnak nem is célja egy gyűjtőkör kialakítása, inkább egyfajta első lépcsőként kíván funkcionálni a műgyűjtés és műtárgyvásárlás világában; rávenni a kultúrafogyasztókat arra, hogy tekintsenek a kortárs műtárgyra is mindennapi életterükhöz elhelyezhető és annak személyességét és karakterét kiemelő értéktárgyként. Ezt az olvasatot erősíti maga a helyszín is; a galéria jelenleg a Defo Labor dizájn stúdió utcafronti részében működik, önmagában is hangsúlyozva a munkák ezen aspektusát.

Természetesen releváns olvasata lehet egyes műveknek dizájnként való értelmezésük. Kétszemélyes azonban, hogy minden képviselt művész éppen e művészetdefiníciót gondolná sajátjának. E problematikára a tulajdonosoknak ezért mindenképp reflektálniuk kellene valami módon kiállításaik létrehozásakor. Kérdés ugyanis, hogy e kontextus, és az ebben történő bemutatás a kiállított munkák, jelen esetben NEMES ANNA sorozatának mely olvasatát hangsúlyozza. Nemes Anna (1989) különleges festőművész. Munkáival tökéletesen lehet galériát építeni, mivel elsőre látszik a biztos technikai tudás és a kifinomult látásmód, amely tematikai sokrétűséggel és többértelműséggel párosul. Úgy tud festészetet művelni 2015-ben, hogy munkái nem tűnnek anakronisztikusnak és számos nézői pozíciót lehetővé tesznek. Éppen ezért azonban – úgy gondolom – munkái kifejezetten érzékenyek a kontextusra, amelyben prezentálva vannak; arra, hogy mely aspektusai válnak dominánssá.

Az *Animal Love* című kiállításon korábbi, fogyatékosokról, majd testépítőkről készített portrészorozatot most állatokkal, az állat és ember közötti kapcsolat átmeneteivel és variációival foglalkozó sorozata követte. A befogadás sajátossága, hogy a kiállítótérben elhelyezett, javarészt vászon-akril munkákon kívül a hely adottságából fakadóan Nemes pakkja is megtekinthető, amelyben ki nem állított, jellemzően balkezes rajzai között is válogathat a látogató.

Jelen cikk terjedelme sem a sorozat, sem a portré, sem pedig az állat-ember ábrázolás történetével és jelenségével való foglalkozást nem teszi lehetővé, s mivel Nemes munkái megérnének egy külön írást, ehelyütt kizárólag a kontextus szerepére szeretném felhívni a figyelmet. Tudniillik arra, hogy összhangban a galéria fentebb említett jellegével, e kontextus elsősorban Nemes munkáinak dekoratív aspektusára hívja fel a figyelmet, valamint technikai erőseit hangsúlyozza, azonban másodlagos marad a munkák azon rétege, amelyben

NEMES ANNA
Majom, 2015, akvarell vásznon

NEMES ANNA
Ózek, 2015, akvarell vásznon

lényegiben kapcsolódik korábbi, határhelyzeteket vizsgáló és mindennapi kategorizálásunkkal szembesítő munkáihoz. Sajnos úgy látom, e helyen e művek elsősorban dekoratív és technikailag érdekes képekként mutatkoznak meg. Úgy gondolom, a PAKK_ART legfőbb tétje ez: képes lesz-e az általa képviselt bemutatási paradigmában a lehető legtágabb értelmezési kontextust megadni művészei és azok munkái számára. Képes lesz-e megtalálni a módját annak, hogy eladhatóságuk hangsúlyozása közepette ne degradálódjanak a művek pusztán dekorációs elemekké. Az ugyanis, ahogyan a PAKK_ART a műtárgyak szimbolikus jelentésének újraértelmezésével, illetve a műtárgyakkal való találkozás kötetlenné tételével felszabadítani kívánja a kultúrafogyasztókat a kortárs művészethez való közeledésre, friss megközelítés. A pályakezdő művészek bemutatása és értékesítése mint cél, szintén figyelemreméltó kezdeményezés. Kérdés azonban, hogy a választott módszerek hosszabb távon valóban e célokat segítik-e elő. És ha igen, kérdés, hogy milyen áron?

NEMES ANNA
Szürke kutya, 2015, akril, akvarell vásznon, 60x80 cm

L á n g E s z t e r

Magén István A Biblia betűi című kiállításáról

Pásti utcai zsinagóga, Debrecen
2015. június 28 – július 30.

MAGÉN ISTVÁN kereső, kutató művész, kifejezetten megújító, önmegújító alkat, akinél az évtizedek során számos formai változást tapasztalunk. A szellemi tartalomban azonban felleljük a nem változó lényegét: a vizuális eszköztárat használva következetesen alapvető filozófiai kérdésekkel, az ember létbe való belevettségével foglalkozik. Ennek megfelelően egy konzekvens életmű legújabb darabjait láthatjuk kiállításán, a frissen felújított Pásti utcai zsinagógában. E nagyméretű digitális nyomatok először szerepelnek a nyilvánosság előtt, az anyag ugyanakkor – egyfajta szintézisként – korábbi művészetére is reflektál. A kiállított képek szemlélésekor legelőször is a tárlat egységessége tűnik fel, az összbenyomás a rend, fegyelem, harmónia fogalmait idézi. Magén bibliai szövegdarabokat, szövegrészleteket használ képi alapnak: a Tóra és a Talmud eredeti, héber nyelvű lapjait, a Tórát mint a kozmikus világegyetem keletkezésének alapmitoszt dolgozza fel.

MAGÉN ISTVÁN
A Titkok Könyve

